

Vårbygsorter

af Steffen B. Blume

2011 har generelt været et godt år for vårbyg. Landet over meldes der om høje udbytter, hvilket også kan aflæses i landsforsøgene. Visse landmænd høstede højere udbytte i byggen end i vinterhveden. En økologisk planteavler ved Roskilde opnåede et udbytte på ca. 7 ton/ha.

Med det høje udbyttensniveau og høje priser på foderkorn, vil arealet med vårbyg sandsynligvis vokse til næste år. Derfor er de økologiske landsforsøg med vårbygssorter ikke helt uvæsentlige, især fordi der kan være store forskelle sorterne imellem.

Også i år blev der anlagt forsøg på fire forskellige lokaliteter, hvor lokaliteten på Lolland imidlertid ikke kunne høstes pga. nedbøren. Hele 11 sorter blev testet, hvoraf de fire er ny i økologisk sammenhæng.

Simba skuffer

Foreløbige resultater viser, at Simba, som vi ellers anbefalede de sidste to år, gav det laveste udbytte i årets forsøg (se tabel 1). Normalt ligger sorten blandt de højestyndende (se tabel 2), men med årets resultat bør man overveje en anden sort. Her er de tre

Billede 1. Ikke alle var tilfredse med årets vårbyg. Her ses et forholdsvist lille aks med små kerner i sorten Simba.

nye sorter SJ 111998, Columbus og Evergreen meget spændende, idet de gav de højeste udbytter i årets forsøg. Sidste års topscorer Katy skuffede ligesom Simba med et udbytte i den lave ende.

Regionale forskelle

Der var store regionale udbytteforskelle. Således lå niveauet i Horsens på 3,0 - 3,5 t/ha, hvor det i Skælskør lå på 5,3 - 6,2 t/ha.

Tabel 1. Dyrkningsegenskaber og udbyttensniveau for 11 vårbygssorter i økologisk dyrkning. Disse resultater af Landsforsøg® 2011 er foreløbige, og de endelige resultater kan derfor være afvigende.

Sort	Strå længde ¹ cm	Udbytte 2011		Råprotein % i ts	Kernestørrelse ² % over 2,5 mm
		hkg/ha	relativ		
Blanding*		48,5	100	10,3	
Simba	54	42,3	87	10,4	93
Fairy tale	64	49,3	102	10,1	92
Anakin	60	47,7	98	10,5	88
Rosalina	61	44,6	92	11,0	94
Columbus	65	50,4	104	10,7	95
Tamtam	63	48,7	100	10,0	94
Katy	61	45,5	93	10,9	96
Evergreen	61	51,6	106	10,1	97
Propino	60	48,3	100	10,1	98
Dacapo	60	45,9	95	11,2	98
SJ 111998	-	53,0	109	10,1	

*Blanding: Rosalina, Anakin, Cha Cha og Quench. ¹Observationsparceller.

²Konventionel udbytteforsøg

Tabel 2. Syv års relative udbytter for fire udvalgte vårbygsorter.

Sort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Gns.
100 = hkg/ha	53,5	39,7	44,8	37,8	45,8	45,5	48,5	45,1
Blanding	100	100	100	100	100	100	100	100
Fairytale				106	96	100	102	101
Anakin		102	98	104	106	102	98	102
Simba	102	106	101	102	106	107	87	102
Katy						110	93	102

Store forskelle var der også på proteinindholdet. Hvor den i Horsens lå omkring 10 % for alle sorter, så lå den i Lemvig omkring 12 %. Netop fordi der er så store regionale forskelle i både udbytte og proteinindhold, må de foreløbige resultater i tabel 1 kun bruges til at vurdere sorterne i forhold til hinanden.

Byg til malt

Hvis man ønsker at dyrke byg til malt, så skal proteinindholdet holdes i intervallet 9,5 – 11 % samtidig med 90 % af kernerne skal være længere end 2,5 mm. Her viser de konventionelle forsøg, at kun Anakin

ikke kan leve op til dette. Imidlertid har aftageren typisk et bestemt ønske til sort (fx Quench), hvorfor man ikke kan være sikker på afsætning til malt, selvom den overholder betingelserne.

Konklusion

Med dette års dårlige resultat i Simba bør man overveje en anden sort.

De tre nye sorter Columbus, Evergreen og SJ 111998 virker meget lovende og bliver spændende at følge til næste år.